

INTOPOLKU-UUTISKIRJE 4/2025

Intopolussa on monenlaisia sisältöjä sekä etänä tai paikalla ollen koettavaksi. Alla on **Ympäristöpolun** ja sen jälkeen **Kulttuuripolun** sekä lopuksi **Globaalikasvatuksen** ajankohtaisimmat vinkit molempiin vaihtoehtoihin. Mikä tilanne siis päiväkodissasi, koulussasi tai luokassasi onkaan, pääsette osallistumaan juuri teille räätälöityihin kokonaisuuksiin, läsnä tai etänä! Tervetuloa Intopolulle!

YMPÄRISTÖPOLKU

- **Ympäristöpolulla uutta materiaalia kestävästä ja vastuullisesta kuluttamisesta**

[Oppimiskokonaisuuden](#) uudet ja ajantasaistetut materiaalit tunnistaa Porin brändikarhukuvakkeista. Kokonaisuuden avulla opitaan havainnoimaan omaa elinympäristöä ja ymmärtämään ihmistoiminnan vaikutuksia siihen. Samalla opitaan näkemään kuluttamisen vaikutukset niin paikallisesti kuin globaalistikin ja ymmärtämään oman toiminnan merkitys ympäristön hyvinvoinnille. Kokonaisuus on suunniteltu yläkouluikäisille, mutta sitä voidaan soveltaa oppilaiden tason mukaan esimerkiksi 5.–6. -luokkalaisille.

- **Yhteistyössä ylikulutusta vastaan - haastamme tutustumaan Älä osta mitään -päivän työpajoihin marraskuussa**

Luontoliiton Älä osta mitään -päivää vietetään joka vuosi samana päivänä kuin mustaa perjantaita eli Black Fridayta. Teemapäivän tarkoituksena on haastaa pohtimaan kulutuskäyttäytymistään ja niiden vaikutusta ympäristöön. Luontoliitto haastaa jokaisen vähentämään uuden tavaran ostamista kuukauden ajan 31.10.-28.11.2025. Ostamisen sijaan kampanja kannustaa koluamaan ensin kaapit ja sen jälkeen tuunaamaan, korjaamaan, lainaamaan ja ostamaan käytettyä tarpeeseen. Miten kulutuskriittisyyttä voi käsitellä koulussa? Kuinka innostaa oppilaita pohtimaan omaa kulutuskäyttäytymistään? Luontoliitto on koonnut ideoita oppitunneille [tälle sivustolle](#).

- **Euroopan jätteen vähentämisen viikko EWW 22.-30.11.2025**

Euroopan jätteen vähentämisen viikkoa (European week for waste reduction) vietetään vuosittain tietoisuuden lisäämiseksi keskittyen tiettyyn jätteeseen tai globaaliin ongelmaan. Tänä vuonna teemana on sähkö- ja elektroniikkalaiteromu (SER-jäte), jonka määrä kasvaa nopeasti vuosittain. Kampanjan tavoitteena on vähentää sähkölaiteromun määrää sekä korostaa laitteiden uudelleenkäytön ja korjaamisen tärkeyttä ennen niistä luopumista. Kampanja muistuttaa myös SER-jätteen lajittelusta ja kierrättämisestä, jotta jätteen sisältämät arvokkaat materiaalit saadaan hyödynnettyä uudelleen. Viikolla on [englanninkielinen sivusto](#).

- **4H-yhdistyksen lajittelutunti nelosille**

Varaa luokallesi 4H-yhdistyksen pitämä oppitunti jätteistä, kierrätyksestä ja kestävästä elämäntavasta. Sen kohderyhmänä ovat nelosluokkalaiset ja se on suunniteltu yhteistyössä Keräämön neuvonnan kanssa. Katso lisätietoja ja varaa tuntisi tai varaa pori@4h.fi, puh. 050 561 5268.

- **4H-yhdistyksen Kestävää ruokaa -oppitunti 6. luokkalaisille**

Varaa luokallesi 4H:n pitämä Kestävää ruokaa -oppitunti. Tunnilla käsitellään muun muassa ruoan ympäristövaikutuksia, Reilua kauppaa, sesonkituotteita ja ruokahävikkiä. Tunti sisältää toiminnallista tekemistä sekä tehtävämateriaalia kotiin. Kohderyhmänä ovat 6. luokkalaiset. Oppitunti on laadittu yhdessä Porin kaupungin sekä Porin, Lavian ja Noormarkun 4H-yhdistysten kanssa. Oppitunnin voit varata sähköpostitse pori@4h.fi tai soittamalla 050 561 5268.

- **Hävikkiäviikkoa vietettiin myös tänä vuonna**

Vuoden 2025 Porin koulujen hävikkiäviikon tulokset löytyvät [tästä uutisesta](#). Hävikkiäviikon periaatteena on, että ruoka on arvokasta joka viikko – hävikkiäviikko on joka viikko!

- **Lainaa Meren aarteet -lautapeli**

Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma Velmu on kehittänyt Itämeriaiheisen lautapelin yhteistyössä Saaristomeren Biosfäärialueen kanssa. Erilaisia lajeja ja luontotyyppejä kuhiseva

pelilauta tarjoaa oivan mahdollisuuden tutustua aaltojen alta löytyvään lajikirjoon. Peliä on helppo pelata, sillä se on saanut inspiraationsa Afrikan tähdestä. Lainattavissa on kolme lautapeliä ja pelaajia voi olla 5/ peli. Pelin voi varata ympäristösuunnitteluyksiköstä, outi.aalto@pori.fi, puh. 044 701 2504 ja noutaa Luontotalo Arkista sen aukioloaikoina.

- **Äänitä linnunlaulua ja tunnista lintuja Muuttolintujen kevät -sovelluksella**

Porin kaupunki on mukana Jyväskylän yliopiston lintujenseurantahankkeessa, jossa hyödynnetään yliopiston kehittämää Muuttolintujen kevät -sovellusta. Maksuton puhelinsovellus erottaa 263 lintulajia toisistaan äänitteen perusteella. Tallennetut havainnot tuottavat arvokasta tutkimusaineistoa lintujen levinneisyydestä ja lauluaktiivisuudesta eri alueilla ja ajankohtina. Äänityspisteitä löytyy mm. seuraavista paikoista:

- Kyläsaaren frisbeegolfrata
- Katinkurun lenkki (Porin Metsä)
- Koiviston ulkoilupuisto
- Luotojen lenkki (Kirjurinluoto)
- Enäjärven luontopolku
- Noormarkun Kirkkokallio
- Ahlaisten frisbeegolfrata
- Lavian kuntopolku
- Yyterin lietteet
- Herrainpäivät

Kullakin paikalla on 8–10 äänityspistettä ja äänityspisteet on merkitty infotauluihin, joissa on QR-koodit. Lisätietoja Muuttolintujen kevät -sovelluksesta [täältä](#).

- **WWF:n koulukiertue Kaikki luonnon puolesta tilattavissa 3.–6. -luokille**

Oppitunti sisältää tietoa maailman luonnon tilasta sekä toiminnallisen osuuden, jossa oppilaat tutustuvat erilaisiin tekoihin luonnon puolesta ja pohtivat omia mahdollisuuksiaan auttaa luontoa. Valmiin oppitunnin lisäksi opettaja saa myös tehtäväidean kouluvierailun jatkokäsittelyyn. Sisältö sopii erityisen hyvin ympäristöopin ja yhteiskuntaopin oppitunneille, mutta myös esimerkiksi katsomusaineiden tunneille tai osaksi koulun monialaista oppimiskokonaisuutta. Se tukee OPS:n tavoitteita L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot sekä L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen.

- **WWF:n vinkit kansainvälisen ilmasto- ja luontopolitiikan opetukseen**

Vinkit yläkouluun ja toiselle asteelle: [Meidän kaupunki 2030 -opas](#), [Kestävän tulevaisuuden tekijät projektikurssi](#), [Harjoituksia systeemiajatteluun](#) ja [Planeettamme tulevaisuus -roolipeli](#); Vinkit alakouluun: [Tutkimusretkellä koulussa](#) ja [Lajit ilmastonmuutoksen kourissa -kortit](#).

- **Osallistu talviseurantaan oppilaiden kanssa**

Luontoliiton talviseurannassa tarkkaillaan eläinten ja lintujen elämää talvisessa luonnossa ja opitaan luonnon ilmiöistä. Retkeily talvisessa luonnossa on mitä parhaita puuhaa päiväkotiryhmän, koululuokan tai luontokerhon kanssa. Talviseurannan opetusmateriaalit tukevat luonnossa tapahtuvaa oppimista ja soveltuvat laajasti aina varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Materiaaleja voidaan myös hyödyntää konkreettisena lähestymistapana ilmasto-opetukseen. Lisätietoja täältä.

- **Muista mappa.fi materiaali- ja palvelupankki**

[Mappa.fi](https://mappa.fi) osoitteesta löytyy tuhansia materiaaleja, menetelmiä, tapahtumia ja palveluita kootusti eri toimijoilta ympäristökasvatukseen tueksi. Rekisteröitymällä palveluun voi tähdittää omat suosikkimateriaalit, koota teemareppuja, suunnitella monialaisia oppimiskokonaisuuksia ja lisätä omia sisältöjä yhteiskäyttöön. Tämän [linkin](#) takaa löytyy uusimmat materiaalit.

- **Mahanpuruja muovista -kampanjaan liittyvä yläkoululaisten kuvataidehaaste**

Kuvataidehaasteen mahdollisesta ensivuoden toteutuksesta kerrotaan lisätietoja seuraavassa Intopolkukirjeessä, alkuvuodesta 2026. Nettisivut: www.pori.fi/kuvataidehaaste ja www.pori.fi/mahanpurujamuovista.

KULTTUURIPOLKU

- **Lastenkulttuurikeskus Kruunupään galleria**

Lastenkulttuurikeskus Kruunupäästä löydät oman gallerian, jossa on esillä vaihtuvia näyttelyitä!

Syksyn näyttelyissä suunnataan katse taiteen kautta kierrätykseen. Galleriassa on esillä tamperelaisen taiteilijaparin BCEnsemblen kierrätysmateriaaleista tekemää taidetta. Silkkää roskaa ja mikromuovisieluja - näyttely koostuu huikeista, kokonaan roskista tehdyistä taideteoksista. Kierrätys näkyy myös Miisa Korkiamäen Heijastuksia-dokumenttielokuvassa, jossa taasen on hyödynnetty menneisyyden kuvallista roskaa – vanhoja filminegatiiveja. Syksyn näyttelyitä pääsee ihastelemaan 11.12. saakka.

Kruunupään galleria on avoinna tiistaista torstaihin klo 12–14. Aukioloaikojen ulkopuolella on myös mahdollista päästä vierailemaan! Kruunupään näyttelyt sopivat kaikenikäisille.

Kruunupäähän voi varata innostavan opastetun kierroksen omalle ryhmälle ottamalla yhteyttä: kulttuurituottaja Miisa Korkiamäki, miisa.korkiamaki@pori.fi, puh. 050 418 9178.

- **Kruunupään Kulttuuripolku**

Kruunupään Kulttuuripolulla tapahtuu jälleen syksyllä! Tule mukaan luokkasi kanssa innostaviin taideprojekteihin, joissa ohjaajina toimivat ammattitaiteilijat. Työpajoihin ja taideprojekteihin mahtuu yleensä rajallinen määrä osallistujia, joten ilmoittautumisessa kannattaa olla nopea. Syksyn Kruunupään Kulttuuripolun tapahtumista viestitään sähköpostitse opettajille ja rehtoreille. Kysyttävää Kruunupään Kulttuuripolusta? Ota yhteyttä: kulttuurituottaja Miisa Korkiamäki, miisa.korkiamaki@pori.fi, puh. 050 418 9178.

- **Vauvavaltameri-tanssiesitys vauvoille**

Vauvavaltameri on tanssiteos ja aistielämys vauvoille seuralaisineen. Se on sympaattinen matka elämän alkulähteille, alkumereen, jossa eoseeni-ajan alkueliöt kelluvat, kulkevat ja muuttavat muotoaan.

Vauvavaltameressä voi ihmetellä, eläytyä, osallistua tai vain rentoutua esityksen virran mukana. Loiske Ensemblen tanssiesitys on kohdennettu vauvaperheille (0 - 18 kk) ja siitä voi nauttia myös koko perheen kanssa. OSIRIS-teatterin tuotannossa tanssivat teoksen koreografit Maria Nurmela ja Riikka Siirala.

Esityksiä on kaksi ja ne alkavat kello 10 ja kello 11.15. Kummankin kesto 40 min. Esitykset järjestetään lastenkulttuurikeskus Kruunupäässä Porilaistenkadulla. Esitykset ovat maksuttomia, mutta paikkavaraus tulee tehdä sähköpostitse osoitteeseen annina.jansson@pori.fi tai WhatsApp-viestillä numeroon 044 701 8500.

- **Porin taidemuseo**

Porin taidemuseon syys-talvikauden näyttelyt ovat käynnissä ja luvassa on jälleen uusia elämyksiä ja kokemuksia taiteen parissa! Taidemuseovierailu soveltuu kaikille luokka-asteille. Myös omatoimiset kierrokset ovat mahdollisia.

- **Eskari- ja viskari-ikäisten Taidematka** on osallistava vierailu *Sokeriovet*-näyttelyyn ja sisältää myös pienimuotoista työpajatyöskentelyä.
- **Kouluryhmien vierailut** toteutetaan näyttelykierroksena tai näyttelykierroksen ja työpajatyöskentelyn yhdistelmänä. Alakouluikäisten kanssa vieraillaan *Sokeriovet*-näyttelyssä sekä tutustutaan taidemuseon toimintaan ja kokoelmiin Maire Gullichsenin keräämän taidekokoelman parissa. Yläkoululaisten kanssa vieraillaan lisäksi Siiven näyttelyissä *melanie bonajo Night Soil* ja *Shia Conlon ja Iona Roisin: GAG*.

Vierailumahdollisuus syys-talvikauden [näyttelyihin](#) 1.3.2026 saakka. Kevät-kesäkauden näyttelyt 28.3.2026 lähtien. Varaukset ja lisätietoja: Minerva Koski minerva.koski@pori.fi, 0504133763 |

- **Satakunnan Museo, Rosenlew-museo, Luontotalo Arkki ja Rakennuskulttuuritalo Toivo**

Syksyn vierailuajat täyttyvät hurjaa vauhtia - varaa opastus tai omatoiminen käyntisi pian!

Opastukset 5-vuotiaista alkaen. *Tontut*-näyttelyn opastukset myös 4-vuotiaille.

- **Satakunnan Museossa** avautuu marraskuussa aina yhtä odotettu *Tontut*-näyttely ja sen taianhohtoinen maailma. Tontut kertovat kävijöille laajasta suvustaan, suomalaisesta kansanperinteestä ja tietysti joulun valmisteluista ja vietosta. Tonttuporukalla on kova tohina päällä! *Tontut* on avoinna 11.11.2025 - 6.1.2026. Kaikille ryhmille – niin omatoimisille kuin opastetuille – on varattava vierailuaika. **Tällä hetkellä vapaita vierailuaikoja aikoja on tarjolla lähinnä lounaan, noin klo 11–12 jälkeen.**

Satakunnan Museon näyttely *Teemu Muurimäki – Quarto di secolo – neljännesvuosisata uniikkipukuja* on esillä 22.2.2026 asti. Näyttely juhlistaa porilaislähtöisen muotisuunnittelijan 25 vuotta kestänyttä uraa. Näyttely sisältää mielenkiintoista tietoa pukusuunnittelusta sekä paljon tuttuja pukuja, mm. Euroviisuista. Näyttely sopii erinomaisesti mm. käsityön ja kuvataiteen opiskelijoille.

Elon merkkejä -perusnäyttelyssä kerrotaan monipuolisesti Porin ja Satakunnan menneisyydestä ja sopii moniin opintokokonaisuuksiin. Museovierailua suositellaan erityisesti 5. ja 7. luokkalaisille sekä lukion HI03 ja HI05 kurssien opiskelijoille.

Varaukset ja lisätietoja: lipunmyynti puh. 02 621 1063, toimisto puh. 02 621 1078, satakunnanmuseo@pori.fi, satakunnanmuseo.pori.fi/ ja luokkakohtaiset suositukset intopolku.pori.fi/kulttuuripolku/kulttuuripolku-kohteet/porin-museot/satakunnan-museo/

- **Rosenlew-museossa** *Sukuyhtiön aika* -näyttely kertoo monialaisen Rosenlew-yhtiön pitkästä historiasta ja vaikutuksesta kansallisesti ja kansainvälisesti. Museokäyntiä suositellaan erityisesti 8. luokkalaisille, mutta toiminnallisia sisältöjä löytyy kaiken ikäisille lapsille ja nuorille.

Vaihtuva näyttely *Liikkeessä - automaatio ihmisen rinnalla* (1.11.2025 - 8.3.2026) kertoo tarinan suomalaisesta teknologiasta, joka toimii yhteiskunnan näkymättömänä voimana. Näyttelyn ytimessä ovat automaattiset varastointi- ja jakeluratkaisut, joiden avulla tavaravirrat kulkevat tehokkaasti ympäri maailmaa kaupoista varastoihin ja tehtaista ihmisten arkeen. Ulvilalaisen Cimcorp Oy:n 50-vuotisjuhlanäyttely nostaa esiin satakuntalaista robottiteollisuutta, sekä henkilöitä koneiden ja koodin takana. Millaista on luoda ratkaisuja, joita harva näkee, mutta joiden varassa moni elää?

Varaukset ja lisätietoja: puh. 02 621 1866, rosenlew-museo@pori.fi, rosenlewmuseo.pori.fi/ ja luokkakohtaiset suositukset intopolku.pori.fi/kulttuuripolku/kulttuuripolku-kohteet/porin-museot/rosenlew-museo/

- **Rakennuskulttuuritalo Toivo ja Korsmanin** talo tarjoaa mielenkiintoisen miljöö ja toimintaympäristön. Esikoululaisille suunnattu *Klapit ja konttuuri* -opastus on toiminnallinen tutustuminen pula-ajan kaupunkilaiskotiin. 4. luokkalaisten kanssa rakennetaan hirsitalo ja tutustutaan Porin rakentumiseen.

Varaukset ja lisätietoja puhelimitse: Jonna Karttunen puh. 044 701 2892, toivo.pori.fi/ ja luokkakohtaiset suositukset intopolku.pori.fi/kulttuuripolku/kulttuuripolku-kohteet/porin-museot/rakennuskulttuuritalo-toivo/

- **Luontotalo Arkkiin** on koululaisten vierailukäynnit suunniteltu Ympäristöpolun teemojen mukaan 1–2. luokkalaisille ja Kulttuuripolussa 3.-luokkalaisille. Erityisesti 1.–2.-luokkalaisille suunnattu *Roskia ja rastaita* -kierros Arkin pihassa on varattavissa jälleen kevätpuolella. *Metsistä merelle* -perusnäyttelyyn voi tutustua myös roskat-teemalla. Muutkin päiväkotit- ja kouluryhmät ovat tervetulleita varauksesta.

Varaukset ja lisätietoja puhelimitse: puh. 02 621 1176, arkki.pori.fi/ ja luokkakohtaiset suositukset intopolku.pori.fi/ymparistopolku/vuosiluokkien-vierailuohjelmat/1-2-luokka/ sekä intopolku.pori.fi/kulttuuripolku/kulttuuripolku-kohteet/porin-museot/luontotalo-arkki/

- **Kirjasto**

- **Kirjaston sisällöt eri luokka-asteille:**

- o **1. luokka: Kirjastoetsivät:** Mitä taitoja tarvitaan, että pääsee kirjastoetsiväksi? Ensimmäisellä luokalla vieraillaan lähikirjastossa tai kirjastoautossa. Työpajassa lapset harjoittamaan etsivätaitoja, ratkaisemaan arvoituksia, ja saavat lopulta kirjastoetsivän arvonimen. Työpajassa tutustutaan kirjastoon leikin varjolla, opitaan perusteita tiedonhakuun ja kirjastossa toimimiseen. Tuokion kesto on noin 60 minuuttia ja ryhmäkokoo yksi koululuokka kerrallaan.
 - o **3. luokka: Kirjavinkkaus:** Kolmannella luokalla etsitään jokaiselle lukijalle kiinnostava ja lukutaitoon nähden sopivan tasoinen kirja. Kirjavinkkari auttaa kiinnostavien kirjojen löytämisessä esittelemällä kolmasluokkalaisille sopivia kirjoja.
 - o **5. luokka: Zombihakkerit -tiedonhakuseikkailu:** Viidesluokkalaisille tarkoitettussa tiedonhakuseikkailussa syvennetään tiedonhakutaitoja. Kirjaston henkilökunta on joutunut zombihyökkäyksen kohteeksi. Kirjastosta löytyy resepti, jonka avulla pystymme valmistamaan vasta-ainetta. Resepti on kuitenkin piilotettu kirjaston kokoelman sekaan, eikä kukaan enää muista, mistä reseptin osat löytyvät. Tarvitsemme teidän apuanne, jotta saisimme vasta-aineen valmistettua ja zombihyökkäyksen pysäytettyä. Seikkailun kesto on noin 45 minuuttia ja ryhmäkokoo yksi koululuokka.
 - o **7. luokka: Kirjavinkkaus:** Yläkoulun aluksi etsitään itselle sopivaa luettavaa kirjavinkkauksen avulla.
 - **Ryhmät voivat varata kirjastosta** räätälöidysti esimerkiksi satutuokion tai kirjastoesittelyn. Päiväkotiryhmille kerätään pyynnöstä myös kirjakasseja esimerkiksi teeman mukaan. Ota yhteyttä omaan kirjastoosi.
 - **Tiistaina 18.11. klo 17–19 Lapsiperheet & päättäjät kirjastossa -tapahtuma pääkirjastossa.** Mahdollisuus keskustella rennosti paikallisten päättäjien kanssa. Lapsille karhutatuointeja ja erilaisia toimintapisteitä, joissa pääsee harjoittelemaan vaikuttamista iästä riippumatta: mm. piirtämällä, ideoimalla teemaa Satukaruselli-tapahtumaan tai kertomalla ajatuksiaan päättäjille legomielenosoituksessa.
 - **Pohjoisväylän koulu** on syksyllä myös yläkouluikäisten koulu. Siksi myös Pohjoisväylän kirjaston kokoelma päivittyy vastamaan koko koulun tarpeita.
 - **Ahlaisten kirjasto** palvelee vielä syksyn 2025 ajan.

GLOBALIKASVATUS

Taksvärkki ry:ltä konkreettisia resursseja globaalikasvatuksen toteuttamiseen

Hyödynnä Taksvärkki ry:n maksuttomat globaalikasvatuksen materiaalit. Taksvärkin koulutukset, materiaalit ja työpajat antavat välineitä globaalien kehityskysymysten käsittelyyn ja sosiaalisen kestävän kehityksen edistämiseen www.taksvarkki.fi/globaalikasvatus

- Tutustukaa menetelmäoppaisiin ja valmiisiin oppituntiharjoituksiin.
- Tilatkaa koulun opettajille etä- tai lähikoulutus, joka suunnitellaan tilaajan toiveiden mukaan Taksvärkin globaalikasvatuksen teemoista ja menetelmistä.
- Järjestäkää luokassanne tai koulussanne perinteinen Taksvärkki ry:n Taksvärkipäivä ja toimikaa yhdessä nuorten oikeuksien puolesta!
- Mahdollisuuksien mukaan Taksvärkki ry toteuttaa myös toiminnallisia globaalikasvatuksen työpajoja oppilaille paikan päällä Porissa. Lue [lisää kouluvierailuista!](#)